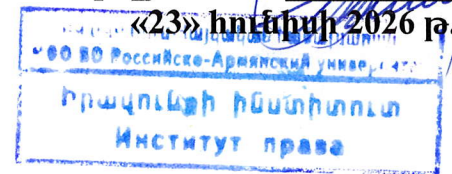

**«Ռուս-Հայկական համալսարան» բարձրագույն կրթության միջպետական
կրթական կազմակերպություն**

**Հաստատում եմ՝
Իրավունքի ինստիտուտի տնօրեն
Քալաշյան Մ.Ա.**

**Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Իրավունքի տեսության և Սահմանադրական իրավունքի**

Հեղինակ՝ տ.գ.թ., դոցենտ Բադալյան Մ.Է.

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

**Դասընթաց՝ Կարգապահական պատասխանատվությունը հանրային
ծառայության ոլորտում**

Մասնագիտություն՝ 042101.00.7 Իրավագիտություն

**Մագիստրոսի կրթական ծրագիր՝ 042101.02.7 «Սահմանադրական
իրավունք, պետության և իրավունքի
տեսություն»**

Բովանդակություն

1. Ներածություն	3
1.1. Տվյալ առարկայի բովանդակության համառոտ նկարագրությունը	3
1.2. Ծավալը ակադեմիական կրեդիտներով և ժամերով	3
1.3. Առարկայի փոխկապակցվածությունը մասնագիտության (ուղղության) ուսումնական պլանի այլ առարկաների հետ	4
1.4. Դասընթացի ծրագրի յուրացման արդյունքները	4
2. Առարկայական ծրագիրը	5
2.1. Նպատակը և խնդիրները	5
2.2. Դասընթացի ծանրաբեռնվածության ծավալը և ուսումնական աշխատանքի ձևերը	6
2.3. Թեմատիկ պլան	6
2.4. Դասընթացի բաժինների համառոտ բովանդակությունը	7
Թեմա 1. Հանրային ծառայությունը որպես վարչա-իրավական ինստիտուտ	7
Թեմա 2. Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը և իրավական բնույթը	7
Թեմա 3. Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները	7
Թեմա 4. Կարգապահական իրավախախտման կազմը	8
Թեմա 5. Կարգապահական վարույթի հասկացությունը և փուլերը	8
Թեմա 6. Կարգապահական տույժերի տեսակները	8
Թեմա 7. Կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները	8
Թեմա 8. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում	8
Թեմա 9. Կարգապահական պատասխանատվության և այլ տեսակի պատասխանատվության հարաբերակցությունը	8
Թեմա 10. Կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողությունը	8
3. Տեսական բլոկ	9
3.1. Դասընթացի տեսական մասի նյութերը	9
3.1.1. Դասագիրք(եր)	9
3.1.2. Մենագրություններ, բրոշյուրներ, հոդվածներ	9
3.1.3. Ուսումնական ձեռնարկ(ներ)	9
3.1.4. Դասընթացի ուսումնական ծրագրի յուրացման համար անհրաժեշտ այլ նյութեր (նորմատիվ բազա)	9
4. Գնահատման միջոցները	10
4.1. Կարողունակության ցանկը	10

4.2. Կարողունակության գնահատման ցուցանիշները և չափանիշները.....	11
4.2.1. Վերլուծական կարողություններ.....	11
4.2.2. Իրավական փաստարկում	12
4.2.3. Կարգապահական պատասխանատվության իրավական հիմունքների իմացություն.....	13
4.2.4. Հստակություն և ընկալելիություն	14
4.2.5. Համակարգվածություն և կառուցվածքայնություն	14
4.3. Ստուգողական առաջադրանքների և գիտելիքների գնահատման համար անհրաժեշտ այլ նյութերի տիպային օրինակներ	15
4.3.1. Սեմինար պարապմունքների ժամանակ վերլուծական քննարկման հարցեր (ըստ թեմաների).....	15
4.3.2. Էսսեների, ռեֆերատների, վերլուծական աշխատանքների թեմաներ.....	18
4.3.3. Քննական առաջադրանքների օրինակներ.....	20
4.4. Մեթոդական նյութեր, որոնք սահմանում են գնահատման ընթացակարգերը.....	24
4.4.1. Գիտելիքների ընթացիկ հսկողության ձևերը	24
4.4.2. Ատեստավորման ձևը (ստուգարք, քննություն).....	25
4.4.3. Գնահատման ընթացակարգը	26
4.4.4. Գնահատման չափանիշները	26
4.4.5. Ուսանողների նախապատրաստման առաջարկություններ	27

1. Ներածություն

1.1. Տվյալ առարկայի բովանդակության համառոտ նկարագրությունը

«Կարգապահական պատասխանատվությունը հանրային ծառայության ոլորտում» դասընթացը մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագրի առարկաներից է: Այն բարձրագույն իրավաբանական կրթության առարկաների համակարգում զբաղեցնում է առանցքային տեղ:

Հայաստանի Հանրապետությունում իրավական պետության կայացման խնդիրներով է մեծապես պայմանավորված հանրային ծառայության անցման կարգին ու պայմաններին առնչվող հարաբերությունների իրավական կարգավորման անհրաժեշտությունը:

Այդ համատեքստում առանձնակի կարևորվում է հանրային ծառայության ոլորտում կարգապահական պատասխանատվությանը վերաբերող հարցերի համալիր իրավական կարգավորումը: Հանրային ծառայության արդյունավետությունն ու վստահելիությունը մեծապես պայմանավորված են ծառայողների վարքագծով, իրավական կարգապահությամբ և պատասխանատվության մեխանիզմների գործունակությամբ: Այդ համատեքստում կարգապահական պատասխանատվությունը հանդիսանում է պետական կառավարման կարևորագույն գործիք՝ ուղղված ծառայողական կարգապահության ապահովմանը, իրավախախտումների կանխարգելմանը և ծառայության որակի բարձրացմանը:

«Կարգապահական պատասխանատվությունը հանրային ծառայության ոլորտում» դասընթացի շրջանակում ուսանողները կուսումնասիրեն կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը, իրավական բնույթը և սկզբունքները, կարգապահական իրավախախտման կազմը, կարգապահական վարույթի հասկացությունը և փուլերը, կարգապահական տույժերի տեսակները և կիրառման հիմքերը, կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմիններին, կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում, կարգապահական պատասխանատվության և այլ տեսակի պատասխանատվության հարաբերակցությունը, ինչպես նաև կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողության առանձնահատկությունները:

1.2. Ծավալը ակադեմիական կրեդիտներով և ժամերով

Դասընթացը ներառված է «Հիմնական մասնագիտական դասընթացների կրթաբլոկում» 3 ակադեմիական կրեդիտ (108 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել 2-րդ ուսումնական տարվա 1-ին կիսամյակում:

1.3. Առարկայի փոխկապակցվածությունը մասնագիտության (ուղղության) ուսումնական պլանի այլ առարկաների հետ

«Կարգապահական պատասխանատվությունը հանրային ծառայության ոլորտում» դասընթացը գտնվում է տրամաբանական և բովանդակային կապի մեջ այնպիսի առարկաների հետ, ինչպիսիք են «Հանրային ծառայության իրավական հիմքերը ՀՀ-ում», «Սահմանադրական իրավունքը», «Վարչական իրավունքը», «Աշխատանքային իրավունքը», «Քրեական իրավունքը» և «Հակակոռուպցիոն քաղաքականություն և իրավունքը»: Դասընթացը հենվում է ուսանողների կողմից նախորդ կիսամյակներում ձեռք բերված հանրային ծառայության իրավական հիմքերի, վարչական իրավունքի և իրավունքի ընդհանուր տեսության գիտելիքների վրա և նախատրյալ է հանդիսանում մասնագիտության հետագա, առավել նեղ պրոֆիլային դասընթացների համար:

1.4. Դասընթացի ծրագրի յուրացման արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

իմանա՝

- կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը,
- կարգապահական իրավախախտման տարրերը (կազմը),
- կարգապահական վարույթի փուլերը,
- կարգապահական տույժերի տեսակները:

կարողանա՝

- տարբերակել կարգապահական և այլ իրավական պատասխանատվության տեսակները,
- գնահատել կարգապահական տույժի իրավաչափությունը,
- կիրառել իրավական նորմերը կոնկրետ դեպքերում,
- վերլուծել կարգապահական վարույթի ընթացակարգը և դրա իրավական հետևանքները:

ունակ լինի՝

- քննարկել կարգապահական պատասխանատվության հայեցակարգային մոտեցումների ազդեցությունը պետական արդյունավետ կառավարման գործընթացներում,

- տիրապետել ու փոխանցել որոշակի ակադեմիական գիտելիքներ՝ կարգապահական պատասխանատվության և նրա հետագա զարգացման արդի միտումների շուրջ:

2. Առարկայական ծրագիրը

2.1. Նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի հիմնական նպատակն է տրամադրել խորը և կիրառական գիտելիքներ հանրային ծառայությունում կարգապահական պատասխանատվության իրավական հիմքերի, կիրառման մեխանիզմների և պրակտիկ խնդիրների ու արդի հիմնահարցերի վերաբերյալ և զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններն ու կարողությունները հանրային ծառայության համակարգում դրանք գործնականում կիրառելու առումով:

Դասընթացի շրջանակներում առաջադրվում են հետևյալ խնդիրները՝

- բացահայտել կարգապահական պատասխանատվության իրավական բնույթը,
- ներկայացնել կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները և տեսակները,
- վերլուծել կարգապահական վարույթի ընթացակարգը,
- ուսումնասիրել կարգապահական տույժերի տեսակները և կիրառման հիմքերը,
- ներկայացնել կարգապահական պատասխանատվության և այլ պատասխանատվության տեսակների փոխհարաբերությունը,
- բացահայտել վարքագծի կանոնները և կարգապահական իրավահարաբերությունները հանրային ծառայության համակարգում:

2.2. Դասընթացի ծանրաբեռնվածության ծավալը և ուսումնական աշխատանքի ձևերը

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	Ընդամենը, ակ. ժամ	2-րդ կիսամյակ
Լսարանային պարապմունքներ	32	32
Դասախոսություններ	16	16

Սեմինարներ	16	16
Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝ քննություններին նախապատրաստում	---	---
Ամփոփիչ ստուգում	քննություն	քննություն
Ընդամենը	32	32

2.3. Թեմատիկ պլան

Առարկայի բաժինները և թեմաները	Ընդամենը, ժամ	Դասախոսություն	Սեմինար
Թեմա 1. Հանրային ծառայությունը որպես վարչա-իրավական ինստիտուտ	2	1	1
Թեմա 2. Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը և իրավական բնույթը	3	2	1
Թեմա 3. Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները	3	1	2
Թեմա 4. Կարգապահական իրավախախտման կազմը	2	1	1
Թեմա 5. Կարգապահական վարույթի հասկացությունը և փուլերը	3	1	2
Թեմա 6. Կարգապահական տույժերի տեսակները	4	2	2
Թեմա 7. Կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները	3	2	1
Թեմա 8. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում	4	2	2

Թեմա 9. Կարգապահական պատասխանատվության և այլ տեսակի պատասխանատվության հարաբերակցությունը	4	2	2
Թեմա 10. Կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողությունը	4	2	2
ԸՆԴԱՄԵՆԸ՝ ԺԱՄ	32	16	16

2.4. Դասընթացի բաժինների համառոտ բովանդակությունը

Թեմա 1. Հանրային ծառայությունը որպես վարչա-իրավական ինստիտուտ

Հանրային ծառայությունը որպես պետության վարչա-իրավական ինստիտուտ, հանրային ծառայության հասկացությունը և իրավական բնույթը, հանրային ծառայության նպատակները:

Թեմա 2. Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը և իրավական բնույթը

Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը, նպատակները, իրավական բնույթը:

Թեմա 3. Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները

Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները՝ օրինականություն, համաչափություն և այլն:

Թեմա 4. Կարգապահական իրավախախտման կազմը

Կարգապահական իրավախախտում՝ օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ:

Թեմա 5. Կարգապահական վարույթի հասկացությունը և փուլերը

Կարգապահական վարույթի հասկացությունը, հատկանիշները: Կարգապահական վարույթի հարուցումը, հիմքերը, քննությունը, որոշման կայացումը և բողոքարկումը:

Թեմա 6. Կարգապահական տույժերի տեսակները

Հանրային ծառայության ոլորտում կարգապահական տույժերի հասկացությունը, տեսակները՝ նկատողություն, խիստ նկատողություն և այլն:

Թեմա 7. Կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները

Հանրային ծառայության ոլորտում կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները և պաշտոնատար անձինք:

Թեմա 8. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում

Հանրային ծառայության ոլորտում քաղաքացիական, համայնքային, դատական և այլ ծառայողների նկատմամբ կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները:

Թեմա 9. Կարգապահական պատասխանատվության և այլ տեսակի պատասխանատվության հարաբերակցությունը

Հանրային ծառայության ոլորտում կարգապահական, վարչական և քրեական պատասխանատվությունները, դրանց էական և տարբերակիչ հատկանիշները:

Թեմա 10. Կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողությունը

Հանրային ծառայության ոլորտում կիրառվող կարգապահական պատասխանատվության բողոքարկման կարգը, ժամկետները:

3. Տեսական բլոկ

3.1. Դասընթացի տեսական մասի նյութերը

3.1.1. Դասագիրք(եր)

1. Եղյան Ռ. «Քաղաքացիական (պետական) ծառայությունը ՀՀ-ում», Երևան, 2003:
2. Եզեկյան Ա. «Հանրային ծառայության զարգացման առկա խնդիրները», Երևան, 2017:
3. Եզեկյան Ա., Հովհաննիսյան Գ., Հակոբյան Դ., Նազարյան Ն. «Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության համակարգ» (ուսումնական ձեռնարկ), Երևան, 2017:
4. «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական ծառայությունը 2002-2012», Երևանի քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ, Երևան, 2012:

3.1.2. Մենագրություններ, բրոշյուրներ, հոդվածներ

1. J. John, Problems of the Public Management, Handbook, New York, 2014.
2. Alikhan Baimenov, Panos Liverakos (Editors), Public Service Evolution in the 15 Post-Soviet Countries. Diversity and Transformation, Palgrave Macmillan, Singapore Pte Ltd., 2022.

3.1.3. Ուսումնական ձեռնարկ(ներ)

Տե՛ս սույն բաժնի 3.1.1. կետում նշված ուսումնական ձեռնարկը («Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության համակարգ», Երևան, 2017):

3.1.4. Դասընթացի ուսումնական ծրագրի յուրացման համար անհրաժեշտ այլ նյութեր (նորմատիվ բազա)

ա) Նորմատիվ իրավական ակտեր

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն:
2. ՀՀ օրենք «Հանրային ծառայության մասին»:
3. ՀՀ օրենք «Քաղաքացիական ծառայության մասին»:
4. ՀՀ օրենք «Համայնքային ծառայության մասին»:
5. ՀՀ օրենք «Դիվանագիտական ծառայության մասին»:
6. ՀՀ օրենք «Դատական ծառայության մասին»:
7. ՀՀ օրենք «Հարկային ծառայության մասին»:
8. ՀՀ օրենք «Մաքսային ծառայության մասին»:
9. ՀՀ օրենք «Քաղաքացիական հատուկ ծառայության մասին»:
10. ՀՀ օրենք «Հատուկ քննչական ծառայության մասին»:
11. ՀՀ օրենք «Դատախազության մասին»:
12. ՀՀ օրենք «Ազգային անվտանգության մարմիններում ծառայության մասին»:
13. ՀՀ օրենք «Ոստիկանությունում ծառայության մասին»:
14. ՀՀ օրենք «Հայաստանի փրկարար ծառայության մասին»:
15. ՀՀ օրենք «Քրեակատարողական ծառայության մասին»:
16. ՀՀ օրենք «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին»:
17. ՀՀ օրենք «Դատական դեպարտամենտում ծառայության մասին»:
18. ՀՀ օրենք «Պրոբացիայի մասին»:
19. ՀՀ օրենք «Էկոպարեկային ծառայության մասին»:

բ) Ինտերնետային կայքեր

1. www.arlis.am

2. www.parliament.am
3. www.concourt.am

4. Գնահատման միջոցները

4.1. Կարողունակության ցանկը

Հանրային ծառայության ոլորտում կարգապահական պատասխանատվության իրավական բնույթը, նպատակները և սկզբունքները վերլուծելու կարողունակությունը ձևավորվում է 1–4-րդ թեմաների շրջանակներում (Հանրային ծառայությունը որպես ինստիտուտ, կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը, սկզբունքները և կարգապահական իրավախախտման կազմը): Այդ կարողունակությունը ստուգվում է սեմինարային քննարկումների, թեստային առաջադրանքների, վերլուծական հարցերի և ռեֆերատների միջոցով:

Կարգապահական վարույթի ընթացակարգը և դրա փուլերը գործնական իրավիճակների լուծման ընթացքում կիրառելու կարողունակությունը ձևավորվում է 5–8-րդ թեմաների շրջանակներում (կարգապահական վարույթի հասկացությունը, տույժերի տեսակները, տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները, վարույթի առանձնահատկությունները ծառայության տարբեր տեսակներում): Այդ կարողունակությունը ստուգվում է իրավիճակային խնդիրների (կազուսների), գործնական առաջադրանքների և վերլուծական հարցերի միջոցով:

Կարգապահական տույժերի տեսակները և դրանց կիրառման իրավաչափությունը գնահատելու կարողունակությունը ձևավորվում է 6–7-րդ թեմաների շրջանակներում: Այդ կարողունակությունը ստուգվում է սեմինարային հարցերի, իրավիճակային առաջադրանքների և թեստերի միջոցով:

Կարգապահական պատասխանատվության և վարչական, քաղաքացիական և քրեական պատասխանատվության հարաբերակցությունը մեկնաբանելու և գնահատելու կարողունակությունը ձևավորվում է 9-րդ թեմայի շրջանակներում: Այդ կարողունակությունը ստուգվում է գործնական առաջադրանքների, կազուսների և վերլուծական հարցերի միջոցով:

Կարգապահական ակտերի վարչական և դատական բողոքարկման կարգը վերլուծելու կարողունակությունը ձևավորվում է 10-րդ թեմայի շրջանակներում: Այդ կարողունակությունը ստուգվում է իրավիճակային խնդիրների, կազուսների և վերլուծական աշխատանքների միջոցով:

Հանրային ծառայության ոլորտում իրավական և էթիկական խնդիրների վերաբերյալ հիմնավորված բանավոր և գրավոր դիրքորոշում ձևավորելու կարողունակությունը ձևավորվում է բոլոր թեմաների շրջանակներում: Այդ

կարողունակությունը ստուգվում է ռեֆերատների, էսսեների, բանավոր ելույթների և վերլուծական աշխատանքների միջոցով:

Տեղեկատվության որոնման, նորմատիվ ակտերի համեմատական վերլուծության և համակարգային մտածողության կարողունակությունը ձևավորվում է դասընթացի բոլոր թեմաների շրջանակներում: Այդ կարողունակությունը ստուգվում է ինքնուրույն աշխատանքների, ռեֆերատների, քննարկումների և վերլուծական հարցերի միջոցով:

4.2. Կարողունակության գնահատման ցուցանիշները և չափանիշները

4.2.1. Վերլուծական կարողություններ

A (88–100 միավոր) «Գերազանց»

Ուսանողը կատարում է կարգապահական պատասխանատվության իրավական ինստիտուտների համակողմանի և ինքնուրույն վերլուծություն, բացահայտում է կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքների, իրավախախտման կազմի, վարույթի ընթացակարգի, տույժերի կիրառման և դատական վերահսկողության ինստիտուտների փոխկապակցվածությունը, համեմատում է օրենսդրական կարգավորումները և հիմնավորում սեփական եզրակացությունները:

B (76–87 միավոր) «Շատ լավ»

Ուսանողը ճիշտ է վերլուծում կարգապահական պատասխանատվության հիմնական իրավական ինստիտուտները, կատարում է հիմնավորված եզրակացություններ, սակայն առանձին հարցերում վերլուծությունը բավարար խորությամբ չէ ներկայացված:

C (64–75 միավոր) «Լավ»

Ուսանողը ճիշտ է ներկայացնում հիմնական դրույթները, սակայն վերլուծությունն առավելապես նկարագրական բնույթ է կրում, առկա են առանձին անճշտություններ:

D (52–63 միավոր) «Բավարար»

Ուսանողը ներկայացնում է թեմայի հիմնական գաղափարները, սակայն դժվարանում է բացահայտել իրավական ինստիտուտների միջև կապերը և կատարել ինքնուրույն վերլուծություն:

E (40–51 միավոր) «Բավարար սահմանային»

Ուսանողը վերարտադրում է առանձին տեսական դրույթներ, սակայն չի կարողանում կատարել դրանց վերլուծություն և համեմատություն:

FX (20–39 միավոր) «Անբավարար»

Վերլուծությունը մակերեսային է կամ բացակայում է, ուսանողը չի կարողանում տարբերակել կարգապահական պատասխանատվության հիմնական իրավական ինստիտուտները:

F (0–19 միավոր) «Անբավարար»

Վերլուծությունն ամբողջությամբ բացակայում է:

4.2.2. Իրավական փաստարկում

A (88–100 միավոր) «Գերազանց»

Ուսանողը հիմնավորում է իր դիրքորոշումը՝ հղումներ կատարելով ՀՀ Սահմանադրությանը, «Հանրային ծառայության մասին» օրենքին, ոլորտային օրենքներին, կարգապահական պատասխանատվությունը կարգավորող իրավական ակտերին, գիտական գրականությանը և իրավակիրառ պրակտիկային, ներկայացնում է հիմնավորված եզրակացություններ:

B (76–87 միավոր) «Շատ լավ»

Փաստարկումները տրամաբանական են, կիրառվում են հիմնական նորմատիվ ակտերը, սակայն իրավական հիմնավորումները ոչ միշտ են ամբողջական:

C (64–75 միավոր) «Լավ»

Փաստարկումը հիմնականում ճիշտ է, սակայն իրավական նորմերին և գրականությանը հղումները սահմանափակ են:

D (52–63 միավոր) «Բավարար»

Փաստարկումները թույլ են, իրավական նորմերին կատարված հղումները մասնակի են:

E (40–51 միավոր) «Բավարար սահմանային»

Փաստարկումն ընդհանուր բնույթի է՝ առանց բավարար իրավական հիմնավորման:

FX (20–39 միավոր) «Անբավարար»

Ուսանողը չի կարողանում իրավական հիմնավորում ներկայացնել:

F (0–19 միավոր) «Անբավարար»

Փաստարկումն ամբողջությամբ բացակայում է:

4.2.3. Կարգապահական պատասխանատվության իրավական հիմունքների իմացություն

A (88–100 միավոր) «Գերազանց»

Ուսանողը լիարժեք տիրապետում է կարգապահական պատասխանատվության հասկացությանը, սկզբունքներին, կարգապահական իրավախախտման կազմին, կարգապահական վարույթի փուլերին, տույժերի տեսակներին, տույժ կիրառելու

իրավասություն ունեցող մարմիններին, կարգապահական պատասխանատվության հարաբերակցությանը այլ պատասխանատվության տեսակների հետ և դատական վերահսկողության կարգին:

B (76–87 միավոր) «Շատ լավ»

Գիտի դասընթացի հիմնական հասկացություններն ու իրավական կարգավորումները, թույլ է տալիս առանձին ոչ էական սխալներ:

C (64–75 միավոր) «Լավ»

Տիրապետում է հիմնական հասկացություններին, սակայն առկա են առանձին թերություններ իրավական կարգավորումների ներկայացման մեջ:

D (52–63 միավոր) «Բավարար»

Գիտելիքները մասնակի են, դժվարանում է ներկայացնել կարգապահական պատասխանատվության իրավական կարգավորման ամբողջական համակարգը:

E (40–51 միավոր) «Բավարար սահմանային»

Գիտի միայն առանձին հասկացություններ:

FX (20–39 միավոր) «Անբավարար»

Չի տիրապետում դասընթացի հիմնական հասկացություններին:

F (0–19 միավոր) «Անբավարար»

Գիտելիքները բացակայում են:

4.2.4. Հստակություն և ընկալելիություն

A (88–100 միավոր) «Գերազանց»

Պատասխանը տրամաբանական է, հստակ կառուցվածքով, կիրառվում է ճշգրիտ իրավաբանական տերմինաբանություն, եզրակացությունները հիմնավորված են:

B (76–87 միավոր) «Շատ լավ»

Պատասխանը հիմնականում հստակ է, իրավաբանական տերմինաբանությունը կիրառվում է ճիշտ՝ առանձին անճշտություններով:

C (64–75 միավոր) «Լավ»

Պատասխանը հասկանալի է, սակայն հանդիպում են տերմինաբանական և ձևակերպման առանձին սխալներ:

D (52–63 միավոր) «Բավարար»

Պատասխանը ոչ ամբողջությամբ է կառուցված, իրավական տերմինաբանությունը կիրառվում է ոչ ճշգրիտ:

E (40–51 միավոր) «Բավարար սահմանային»

Պատասխանը դժվար ընկալելի է:

FX (20–39 միավոր) «Անբավարար»

Պատասխանը անհասկանալի է:

F (0–19 միավոր) «Անբավարար»

Պատասխան չկա կամ ամբողջությամբ չի համապատասխանում հարցին:

4.2.5. Համակարգվածություն և կառուցվածքայնություն

A (88–100 միավոր) «Գերազանց»

Պատասխանը տրամաբանորեն կառուցված է, պահպանված են ներածությունը, հիմնական մասը և եզրակացությունը, ապահովված է թեմայի ամբողջական և համակարգային ներկայացումը:

B (76–87 միավոր) «Շատ լավ»

Պատասխանը հիմնականում համակարգված է, առկա են փոքր կառուցվածքային թերություններ:

C (64–75 միավոր) «Լավ»

Պատասխանը ընդհանուր առմամբ կառուցված է, սակայն որոշ բաժիններ բավարար կապակցված չեն:

D (52–63 միավոր) «Բավարար»

Շարադրանքը մասնակիորեն համակարգված է, բացակայում են տրամաբանական անցումները:

E (40–51 միավոր) «Բավարար սահմանային»

Կառուցվածքը թույլ է արտահայտված:

FX (20–39 միավոր) «Անբավարար»

Պատասխանը քառսային է, կառուցվածքը գրեթե բացակայում է:

F (0–19 միավոր) «Անբավարար»

Պատասխանը կառուցվածք չունի:

4.3. Ստուգողական առաջադրանքների և գիտելիքների գնահատման համար անհրաժեշտ այլ նյութերի տիպային օրինակներ

4.3.1. Սեմինար պարապմունքների ժամանակ վերլուծական քննարկման հարցեր (ըստ թեմաների)

Թեմա 1. Հանրային ծառայությունը որպես վարչա-իրավական ինստիտուտ

1. Ի՞նչ է հանրային ծառայությունը և որն է դրա իրավական բնույթը:
2. Ի՞նչո՞ւ է հանրային ծառայությունը համարվում վարչաիրավական ինստիտուտ:

3. Որո՞նք են հանրային ծառայության հիմնական նպատակները:
4. Ո՞րն է հանրային ծառայության դերը պետական կառավարման համակարգում:
5. Ինչո՞վ է հանրային ծառայությունը տարբերվում մասնավոր հատվածի աշխատանքային հարաբերություններից:

Թեմա 2. Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը և իրավական բնույթը

1. Ի՞նչ է կարգապահական պատասխանատվությունը և որն է դրա իրավական բնույթը:
2. Ո՞րն է կարգապահական պատասխանատվության դերը հանրային ծառայության համակարգում:
3. Որո՞նք են կարգապահական պատասխանատվության նպատակները:
4. Ինչպե՞ս է կարգապահական պատասխանատվությունը տարբերվում այլ իրավական պատասխանատվության տեսակներից:
5. Ի՞նչ նշանակություն ունի կարգապահական պատասխանատվությունը ծառայողական կարգապահության ապահովման համար:

Թեմա 3. Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքները

1. Թվարկե՛ք կարգապահական պատասխանատվության հիմնական սկզբունքները:
2. Ինչպե՞ս է դրսևորվում օրինականության սկզբունքը կարգապահական պատասխանատվության ոլորտում:
3. Ի՞նչ նշանակություն ունի համաչափության սկզբունքը կարգապահական տույժ կիրառելիս:
4. Ինչպե՞ս է ապահովվում արդարացիության սկզբունքը կարգապահական վարույթում:
5. Ի՞նչ դեր ունեն սկզբունքները կարգապահական տույժի իրավաչափությունը գնահատելիս:

Թեմա 4. Կարգապահական իրավախախտման կազմը

1. Ի՞նչ է կարգապահական իրավախախտումը:
2. Թվարկե՛ք կարգապահական իրավախախտման տարրերը (կազմը):
3. Ի՞նչ է կարգապահական իրավախախտման օբյեկտը և օբյեկտիվ կողմը:
4. Ի՞նչ է կարգապահական իրավախախտման սուբյեկտը և սուբյեկտիվ կողմը:
5. Ինչպե՞ս է որոշվում մեղքի ձևը կարգապահական իրավախախտման դեպքում:

Թեմա 5. Կարգապահական վարույթի հասկացությունը և փուլերը

1. Ի՞նչ է կարգապահական վարույթը և որոնք են դրա հատկանիշները:
2. Ի՞նչ հիմքերով է հարուցվում կարգապահական վարույթը:
3. Թվարկե՛ք կարգապահական վարույթի փուլերը:
4. Ինչպե՞ս է իրականացվում կարգապահական վարույթի քննությունը:
5. Ի՞նչ իրավունքներ ունի ծառայողը կարգապահական վարույթում:

Թեմա 6. Կարգապահական տույժերի տեսակները

1. Ի՞նչ է կարգապահական տույժը և ի՞նչ նպատակներ է հետապնդում:
2. Թվարկե՛ք հանրային ծառայության ոլորտում կիրառվող կարգապահական տույժերի տեսակները:
3. Ինչո՞վ է տարբերվում նկատողությունը խիստ նկատողությունից:
4. Ինչպե՞ս է ապահովվում համաչափության սկզբունքը տույժի ընտրության ժամանակ:
5. Ի՞նչ կարգով և ժամկետներում է հանվում (մարվում) կարգապահական տույժը:

Թեմա 7. Կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինները

1. Ո՞ր մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք են իրավասու կիրառելու կարգապահական տույժ:
2. Ինչպե՞ս է որոշվում կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասությունը հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում:
3. Ի՞նչ սահմանափակումներ կան կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասության իրականացման հարցում:
4. Ի՞նչ դեր ունեն կարգապահական հանձնաժողովները:
5. Ինչպե՞ս է վերահսկվում կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասության իրականացումը:

Թեմա 8. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում

1. Ինչո՞վ են տարբերվում կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները քաղաքացիական ծառայությունում:
2. Ի՞նչ առանձնահատկություններ ունի կարգապահական վարույթը համայնքային ծառայությունում:
3. Ինչպե՞ս է կարգավորվում կարգապահական պատասխանատվությունը դատական ծառայությունում:

4. Ի՞նչ առանձնահատկություններ ունի կարգապահական վարույթը ռազմականացված ծառայությունների տեսակներում (ոստիկանություն, ազգային անվտանգություն և այլն):

5. Ինչո՞ւ է անհրաժեշտ կարգապահական վարույթի տարբերակված կարգավորումը ըստ ծառայության տեսակների:

Թեմա 9. Կարգապահական պատասխանատվության և այլ տեսակի պատասխանատվության հարաբերակցությունը

1. Ինչպե՞ս է կարգապահական պատասխանատվությունը հարաբերակցվում վարչական պատասխանատվության հետ:

2. Ի՞նչ կապ կա կարգապահական և քրեական պատասխանատվության միջև:

3. Կարո՞ղ է մեկ արարքի համար կիրառվել միաժամանակ կարգապահական և այլ պատասխանատվություն:

4. Ինչպե՞ս է շահերի բախումը որակվում որպես կարգապահական իրավախախտում:

5. Ինչպե՞ս է նվերների ընդունման արգելքի խախտումը հիմք հանդիսանում կարգապահական պատասխանատվության համար:

Թեմա 10. Կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողությունը

1. Ինչպե՞ս է իրականացվում կարգապահական ակտերի դատական վերահսկողությունը:

2. Ի՞նչ կարգով և ժամկետներում կարող է բողոքարկվել կարգապահական տույժը:

3. Ի՞նչ դեր ունեն դատարանները կարգապահական պատասխանատվության գործերում:

4. Ի՞նչ իրավական հետևանքներ կարող են ունենալ դատարանի կողմից կարգապահական ակտի անվավեր ճանաչելը:

5. Ինչպե՞ս է ապահովվում հանրային ծառայողի իրավունքների պաշտպանությունը դատական վերահսկողության միջոցով:

4.3.2. Էսսենների, ռեֆերատների, վերլուծական աշխատանքների թեմաներ

1. Կարգապահական պատասխանատվությունը որպես հանրային ծառայության իրավական ինստիտուտ:

2. Կարգապահական պատասխանատվության հասկացությունը և իրավական բնույթը:

3. Կարգապահական պատասխանատվության սկզբունքների համակարգը և դրանց գործնական նշանակությունը:

4. Կարգապահական իրավախախտման կազմի տարրերի իրավական վերլուծությունը:
5. Կարգապահական վարույթի հասկացությունը և հատկանիշները:
6. Կարգապահական վարույթի փուլերի իրավական կարգավորումը:
7. Կարգապահական վարույթի հարուցման հիմքերը և կարգը:
8. Կարգապահական տույժերի տեսակների համեմատական վերլուծությունը:
9. Համաչափության սկզբունքը կարգապահական տույժ կիրառելիս:
10. Կարգապահական տույժի հանման (մարման) իրավական հիմքերն ու կարգը:
11. Կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմինների համակարգը:
12. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները քաղաքացիական ծառայությունում:
13. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները համայնքային ծառայությունում:
14. Կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները ռազմականացված ծառայության տեսակներում:
15. Կարգապահական պատասխանատվության և վարչական պատասխանատվության հարաբերակցությունը:
16. Կարգապահական պատասխանատվության և քրեական պատասխանատվության հարաբերակցությունը:
17. Շահերի բախումը որպես կարգապահական իրավախախտման հիմք:
18. Նվերների ընդունման արգելքի խախտումը որպես կարգապահական պատասխանատվության հիմք:
19. Հանրային ծառայողների վարքագծի կանոնների խախտման իրավական հետևանքները:
20. Կարգապահական ակտերի վարչական և դատական բողոքարկման կարգը:
21. Դատարանների դերը կարգապահական պատասխանատվության գործերում:
22. Կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողության արդյունավետությունը Հայաստանի Հանրապետությունում:
23. Կարգապահական պատասխանատվության համակարգի բարեփոխման հիմնախնդիրները ՀՀ-ում:
24. Եվրոպական երկրների կարգապահական պատասխանատվության համակարգերի համեմատական վերլուծությունը:

25. Հանրային ծառայության բարեվարքության և կարգապահական պատասխանատվության փոխկապակցվածությունը:

4.3.3. Քննական առաջադրանքների օրինակներ

Վերլուծական հարցերի օրինակներ

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 1 Բացահայտե՛ք «կարգապահական պատասխանատվություն» հասկացությունը, ներկայացրե՛ք դրա իրավական բնույթը և նպատակները հանրային ծառայության համակարգում:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 2 Բացահայտե՛ք կարգապահական պատասխանատվության հիմնական սկզբունքները՝ օրինականություն, համաչափություն, արդարացիություն: Ներկայացրե՛ք դրանց դրսևորումը գործնականում:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 3 Բնութագրե՛ք կարգապահական իրավախախտման կազմը՝ օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ, օրինակներով:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 4 Ներկայացրե՛ք կարգապահական վարույթի հասկացությունը և հատկանիշները: Վերլուծե՛ք վարույթի հարուցման հիմքերն ու կարգը:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 5 Բացահայտե՛ք կարգապահական վարույթի փուլերը՝ հարուցում, քննություն, որոշման կայացում, բողոքարկում:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 6 Ներկայացրե՛ք հանրային ծառայության ոլորտում կիրառվող կարգապահական տույժերի տեսակները և դրանց կիրառման հիմքերը:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 7 Բացահայտե՛ք կարգապահական տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմիններն ու պաշտոնատար անձանց, ինչպես նաև այդ իրավասության սահմանները:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 8 Վերլուծե՛ք կարգապահական վարույթի առանձնահատկությունները հանրային ծառայության տարբեր տեսակներում (քաղաքացիական, համայնքային, դատական, ռազմականացված ծառայություններ):

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 9 Բացահայտե՛ք կարգապահական պատասխանատվության հարաբերակցությունը վարչական և քրեական պատասխանատվության հետ, ներկայացրե՛ք դրանց տարբերակիչ հատկանիշները:

Վերլուծական հարցի օրինակ թիվ 10 Ներկայացրե՛ք կարգապահական պատասխանատվության դատական վերահսկողության կարգը, ժամկետները և դատարանների դերը այդ գործընթացում:

Իրավիճակային խնդիրների օրինակներ

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 1

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողը կատարել է ուշացումներ ծառայողական պարտականությունների կատարման ընթացքում, և ղեկավարը որոշել է կիրառել կարգապահական տույժ՝ առանց նախապես գրավոր բացատրություն պահանջելու:

Հարցեր

1. Արդյո՞ք պահպանվել է կարգապահական վարույթի ընթացակարգը:
2. Ի՞նչ իրավունքներ ունի ծառայողը կարգապահական վարույթում:
3. Ինչպե՞ս կարող է բողոքարկվել կիրառված տույժը:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 2

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողի նկատմամբ կիրառվել է կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն, մեկ ամիս անց, երբ խախտումն արձանագրվել էր վեց ամիս առաջ:

Հարցեր

1. Արդյո՞ք պահպանվել են կարգապահական տույժ կիրառելու ժամկետները:
2. Ի՞նչ իրավական հետևանքներ ունի ժամկետների խախտումը:
3. Ինչպե՞ս կարող է ծառայողը պաշտպանել իր իրավունքները:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 3

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողի նկատմամբ միաժամանակ հարուցվել է կարգապահական վարույթ և քրեական հետապնդում՝ միևնույն արարքի կապակցությամբ:

Հարցեր

1. Կարո՞ղ են կարգապահական և քրեական պատասխանատվությունը կիրառվել միաժամանակ:
2. Ինչպե՞ս են դրանք տարբերվում իրենց նպատակներով և հիմքերով:

3. Ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ քրեական վարույթի արդյունքը կարգապահական վարույթի վրա:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 4

Խնդրի պայմանը

Ստացել է թանկարժեք նվեր կազմակերպությունից, որի նկատմամբ իրականացրել է վերահսկողական գործառույթներ, հանրային ծառայողը:

Հարցեր

1. Արդյո՞ք սա հիմք է կարգապահական պատասխանատվության համար:
2. Ի՞նչ կարգապահական տույժ կարող է կիրառվել:
3. Ո՞ր մարմինն է իրավասու քննել նման խախտումը:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 5

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողը մասնակցել է վարչական որոշման ընդունմանը, որն առնչվում է իր մերձավոր ազգականի բիզնես շահերին:

Հարցեր

1. Առկա՞ է շահերի բախում տվյալ իրավիճակում:
2. Ի՞նչ կարգապահական պատասխանատվություն կարող է առաջանալ:
3. Ինչպե՞ս պետք է վարվեր ծառայողը շահերի բախումը կանխելու համար:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 6

Խնդրի պայմանը

Պետական մարմնի ղեկավարը հանրային ծառայողի նկատմամբ կիրառել է աշխատանքից ազատում՝ առանց նախապես կարգապահական վարույթ հարուցելու:

Հարցեր

1. Արդյո՞ք պահպանվել է կարգապահական վարույթի պարտադիր ընթացակարգը:
2. Ի՞նչ իրավական հետևանքներ ունի ընթացակարգի խախտումը:
3. Ինչպե՞ս կարող է ծառայողը վիճարկել աշխատանքից ազատման որոշումը:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 7

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողի նկատմամբ կիրառված կարգապահական տույժը բողոքարկվել է դատարան՝ որպես չհիմնավորված և անհամաչափ:

Հարցեր

1. Ի՞նչ չափանիշներով է դատարանը գնահատում կարգապահական տույժի իրավաչափությունը:
2. Ի՞նչ իրավական հետևանքներ կարող են առաջանալ, եթե դատարանը ճանաչի տույժն անվավեր:
3. Ինչպե՞ս է ապահովվում ծառայողի իրավունքների պաշտպանությունը դատական վերահսկողության արդյունքում:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 8

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողը հրապարակել է ծառայողական գաղտնիք պարունակող տեղեկատվություն սոցիալական ցանցում:

Հարցեր

1. Ի՞նչ պարտականություններ է խախտել ծառայողը:
2. Ի՞նչ կարգապահական պատասխանատվություն կարող է կիրառվել:
3. Կարո՞ղ է արարքը միաժամանակ հանգեցնել այլ տեսակի պատասխանատվության:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 9

Խնդրի պայմանը

Կարգապահական տույժի կիրառման որոշման մեջ չեն նշված դրա փաստացի և իրավական հիմքերը:

Հարցեր

1. Ի՞նչ պահանջներ են ներկայացվում կարգապահական տույժի կիրառման ակտին:
2. Արդյո՞ք նման որոշումը համապատասխանում է օրինականության սկզբունքին:
3. Ի՞նչ եղանակներով կարող է ծառայողը պաշտպանել իր իրավունքները:

Իրավիճակային խնդրի օրինակ թիվ 10

Խնդրի պայմանը

Հանրային ծառայողի նկատմամբ կիրառված կարգապահական տույժը հանվել (մարվել) է ժամկետից շուտ՝ ղեկավարի նախաձեռնությամբ:

Հարցեր

1. Ի՞նչ իրավական հիմքերով է հնարավոր կարգապահական տույժի վաղաժամկետ հանումը:
2. Ի՞նչ նշանակություն ունի սա ծառայողի կարգավիճակի համար:
3. Ո՞վ է իրավասու ընդունելու նման որոշում:

4.4. Մեթոդական նյութեր, որոնք սահմանում են գնահատման ընթացակարգերը

4.4.1. Գիտելիքների ընթացիկ հսկողության ձևերը

Դասընթացի ընթացքում գիտելիքների ընթացիկ հսկողությունն իրականացվում է սեմինար պարապմունքների, խմբային քննարկումների, ըստ թեմայի կատարվող ելույթների, իրավիճակային խնդիրների լուծման, ինչպես նաև ինքնուրույն աշխատանքների (էսսե, ռեֆերատ, ներկայացում) միջոցով:

Խմբային քննարկումների նպատակն է մտքերի փոխանակումը կոնկրետ առաջադրված տեսական հիմնախնդիրների վերաբերյալ: Գնահատման չափանիշներն են՝ տեսական պատրաստվածությունը, հեղինակներին կատարվող հղումները, սեփական կարծիքի հիմնավոր և տրամաբանական փաստարկվածությունը, ակադեմիական ակտիվությունը, գիտական էթիկայի պահպանման կարողությունը:

Ըստ թեմայի կատարվող ելույթների նպատակն է թեմայի կամ հարցի խորացված ուսումնասիրումը: Գնահատման չափանիշներն են՝ պատասխանի տրամաբանական կառուցումը, տեսական և կիրառական գիտելիքների համադրումը, օրինակներ բերելու ունակությունը, տեսակետների պատճառաբանվածությունը:

Ինքնուրույն աշխատանքները (էսսե, ռեֆերատ, վերլուծական աշխատանք) ներկայացվում են 5–7 էջ ծավալով: Դրանց գնահատման ընթացքում հաշվի են առնվում թեմայի բացահայտման ամբողջականությունը, գիտական և նորմատիվ աղբյուրների օգտագործումը, վերլուծության ինքնուրույնությունը, իրավական փաստարկվածությունը, եզրակացությունների հիմնավորվածությունը և աշխատանքի ձևավորման համապատասխանությունը ակադեմիական պահանջներին:

4.4.2. Ատեստավորման ձևը (ստուգարք, քննություն)

Դասընթացի ամփոփիչ գնահատումն իրականացվում է քննության ձևով:

Քննությունն անցկացվում է գրավոր ձևաչափով: Քննական տոմսը ներառում է.

- մեկ տեսական (վերլուծական) հարց,
- մեկ իրավիճակային (կազուսային) խնդիր:

Քննության տևողությունը 60 րոպե է:

Վերլուծական հարցը նպատակ ունի գնահատելու ուսանողի տեսական գիտելիքները, կարգապահական պատասխանատվության իրավական ինստիտուտների փոխկապակցվածությունը բացահայտելու և իրավական հիմնավորված եզրակացություններ կատարելու կարողությունը:

Իրավիճակային խնդրի լուծման ընթացքում գնահատվում են իրավական փաստերի վերլուծության, համապատասխան իրավական նորմերի ընտրության, դրանց մեկնաբանման և կոնկրետ իրավիճակում կիրառման կարողությունները:

Քննության ընթացքում ուսանողներին լրացուցիչ նյութեր չեն տրամադրվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դասախոսի որոշմամբ թույլատրվում է օգտվել ՀՀ Սահմանադրությունից կամ համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերից:

4.4.3. Գնահատման ընթացակարգը

Ուսանողի պատասխանները գնահատվում են 100 միավորանոց սանդղակով, որի արդյունքները փոխարկվում են համալսարանում կիրառվող A–F գնահատման համակարգին:

Գնահատականների համապատասխանությունը հետևյալն է.

Միավոր	Գնահատական
88–100	A (գերազանց)
76–87	B (շատ լավ)
64–75	C (լավ)
52–63	D (բավարար)
40–51	E (բավարար սահմանային)
20–39	FX (անբավարար)
0–19	F (անբավարար)

Քննական առաջադրանքների գնահատման առաջարկվող բաշխումն է.

- վերլուծական հարց՝ 40 միավոր,
- իրավիճակային խնդիր՝ 60 միավոր:

Անհրաժեշտության դեպքում, հաշվի առնելով առաջադրանքների բարդության աստիճանը, դասախոսը կարող է փոփոխել միավորների բաշխումը՝ պահպանելով ընդհանուր 100 միավորի սահմանը:

4.4.4. Գնահատման չափանիշները

Ուսանողի պատասխանների գնահատման ընթացքում հաշվի են առնվում.

- կարգապահական պատասխանատվության ոլորտի տեսական գիտելիքների ամբողջականությունն ու ճշգրտությունը,
- ՀՀ Սահմանադրության, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի և կարգապահական պատասխանատվությունը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերի ճիշտ կիրառումը,
- իրավական նորմերի մեկնաբանման և գործնական իրավիճակներում կիրառման կարողությունը,
- իրավական փաստարկման հիմնավորվածությունը,
- վերլուծական մտածողությունը և ինքնուրույն եզրակացություններ կատարելու կարողությունը,
- համապատասխան օրինակների և իրավակիրառ պրակտիկայի օգտագործումը,
- պատասխանի տրամաբանական կառուցվածքը (ներածություն, հիմնական մաս, եզրակացություն),
- մասնագիտական իրավաբանական տերմինաբանության ճիշտ կիրառումը,
- գրավոր խոսքի հստակությունն ու ակադեմիական շարադրման կանոնների պահպանումը:

4.4.5. Ուսանողների նախապատրաստման առաջարկություններ

Սեմինար պարապմունքներին նախապատրաստվելիս ուսանողներին խորհուրդ է տրվում յուրաքանչյուր թեմայի շրջանակներում ուսումնասիրել ոչ միայն դասախոսության նյութերը, այլև ՀՀ Սահմանադրությունը, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքը, կարգապահական պատասխանատվությունը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերը, ինչպես նաև դասընթացի հիմնական և լրացուցիչ գրականությունը:

Վերլուծական հարցերին պատասխանելիս նպատակահարմար է պահպանել հետևյալ կառուցվածքը.

հասկացության սահմանում → իրավական կարգավորում → իրավական վերլուծություն → օրինակներ → եզրակացություն:

Իրավիճակային խնդիրները լուծելիս խորհուրդ է տրվում կիրառել հետևյալ հաջորդականությունը.

փաստական հանգամանքներ → իրավական խնդիր → կիրառելի իրավական նորմեր → իրավական վերլուծություն և փաստարկում → հիմնավորված եզրակացություն:

Քննությանը նախապատրաստվելիս անհրաժեշտ է առանձնահատուկ ուշադրություն դարձնել կարգապահական պատասխանատվության հասկացությանը, սկզբունքներին, կարգապահական իրավախախտման կազմին, կարգապահական վարույթի փուլերին, տույժերի տեսակներին ու կիրառման հիմքերին, տույժ կիրառելու իրավասություն ունեցող մարմիններին, կարգապահական պատասխանատվության հարաբերակցությանը այլ պատասխանատվության տեսակների հետ և դատական վերահսկողության կարգին, ինչպես նաև կարողանալ դրանք կիրառել կոնկրետ իրավական իրավիճակների լուծման ընթացքում: